

Kansallinen elektroninen kirjasto, FinELib – katsaus vuoden 2000 toimintaan

1. Toiminnan vakinaistaminen ja laajentuminen
2. Aineistojen hankinta ja niiden käyttö
3. Käyttäjäpalautte
4. Elektronisen aineiston käytön helpottaminen
5. Tiedotus ja koulutus
6. Yhteistyö

Kansallisen elektronisen kirjaston toiminta vakinaistettiin vuoden 2000 alusta osaksi kansalliskirjaston toimintaa ja ohjelman määrärahat sisällytettiin kirjaston normaaleihin määrärahoihin. Toimintaa ohjaamaan asetettiin aiempaa vaikutusvaltaisempi ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimii rehtori Petteri Paronen Kuopion yliopistosta. Ohjausryhmän rinnalla toimii useita käytännön tason yhteistyöryhmiä.

Ohjelman toiminta on ollut erittäin menestyksellistä ja sen ansiosta tutkijoiden, opettajien ja opiskelijoiden käytettävissä on aiempaa merkittävästi kattavampi aineistotarjonta. Erityisesti pienten yliopistojen ja kaikkien ammattikorkeakoulujen aineistotarjonta on moninkertaistunut aikaisempaan tilanteeseen verrattuna. Aineistojen käytettävyyttä ja hakumahdollisuudet ovat parantuneet huomattavasti kaikissa yliopistoissa ja muissa konsortion jäsenorganisaatioissa. Käyttäjät ovat palveluun tyytyväisiä, mikä näkyy myös aineistojen käytön voimakkaana kasvuna.

Vuoden 2000 aikana toimintaa on laajennettu. Kaikki yliopistot, ammattikorkeakoulut, maakuntakirjastot ja 24 tutkimuslaitosta kuuluvat FinELib-konsortioon. Muiden kuin yliopistojen kanssa kansalliskirjasto solmii palvelusopimuksen. Toimintavuonna on laadittu FinELib-konsortion toimintaperiaatteet, jotka on kirjattu palvelusopimukseen sekä yleisiin konsortion toimintaperiaatteisiin. Toiminnan laajenemista kuvaa myös se, että on solmittu laajoja kansallisia sopimuksia, kuten EBSCOHost, NetMot, IEL-online, Oxford English Dictionary.

Yhteistyö merkittävien kansallisten virtuaaliyliopisto- ja HSTYA-hankkeiden kanssa on käynnistynyt hyvin. Konkreetteja tuloksia yhteistyöstä on odotettavissa vuonna 2001 ja 2002. Aineistojen käytön helpottamiseksi on käynnistetty suuri käyttöliittymäprojekti.

TUNNUSLUKUJA

Elektronisten tiedonlähteiden hankinta & käyttö

- 6000 elektronista aikakauslehteä
- 90 viitetiетokantaa
- sanakirjoja
- Suomen laki - elektroninen lakikirja
- hakuteoksia
- 1 milj. "download"
- 8 milj. hakua

Kehittämistyö

- Sampo-tiedonhaun opas
- NWI-kieliteknologia
- VESA-verkkosanasto
- Opas E-julkaisemiseen
- PORTAALI 2000

ARVIOINTI

Koulutus ja markkinointi

- www-sivusto
- julisteet; esitteet
- artikkelit; esitelmät; TV-ohjelma
- markkinointisuunnitelma
- kansalliset/kansainväliset luennot

Yhteistyö

- kansallinen (virtuaaliyliopisto; HSTYA)
- pohjoismainen
- eLib, ICOLC, ECOLC

1. Toiminnan vakinaistaminen ja laajentuminen

Toiminnan vakinaistamisen yhteydessä muodostettiin uusi vastuualue Kansallisen elektronisen kirjaston palvelut, josta loppuvuodesta tuli yksi kuudesta kansalliskirjaston päätoiminnosta. FinELib-toimintojen lisäksi kansallisen elektronisen kirjaston palvelut yksikkö vastaa tieteellisten kirjastojen yhteistilaston kokoamisesta ja kehittämisestä, koordinoi yliopistokirjastojen välistä yhteistyötä, järjestää koulutus- ja tiedotustilaisuuksia, laatii selvityksiä ja ohjeistuksia kirjastoverkon tarpeisiin, koordinoi tietohuoltoalan standardoimistyötä ja vastaa EU:n IST-ohjelman Cultivate-hankkeen tiedottamisesta. Kaikki vastuualueen tehtävät liittyvät kirjastoverkon kanssa tehtävään yhteistyöhön ja palvelujen tarjoamiseen kirjastoverkolle.

Kansallisen elektronisen kirjaston vakinaistamisen yhteydessä FinELib-toiminnan organisointia tarkistettiin muodostamalla uusi aiempaa vaikutusvaltaisempi ohjausryhmä, jossa on sidosryhmien johdon edustajia. Edelleen koottiin konsortior ryhmä valmistelutyön tueksi. Konsortior yhmässä on sidosryhmien kirjastojen johdon edustus (Taulukko 1). Asiantuntijaryhmien kokoonpanoa tarkistettiin. Toimintamalli ja yhteistyöryhmien tehtävät on kuvattu FinELib-sivustolla (<http://www.lib.helsinki.fi/finelib/toiminta/organ.html>). Suomessa konsortion jäsenillä on huomattavasti enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa kansallisen elektronisen kirjaston toimintaan ja päätöksentekoon kuin konsortion jäsenillä vastaavissa pohjoismaisissa hankkeissa.

Kansallisen elektronisen kirjaston toiminta laajeni merkittävästi vuonna 2000. Kaikki yliopistot, ammattikorkeakoulut, maakuntakirjastot ja 24 tutkimuslaitosta kuuluvat FinELib-konsortioon. Kansalliskirjasto on solminut palvelusopimuksen muiden kuin yliopistojen kanssa. Palvelusopimukseen perustuen on ollut mahdollista palkata suunnittelija, jonka tehtävänä on kehittää palveluita erityisesti muille kuin yliopistoille. Vuonna 2000 FinELib-toimintaan käytettiin 3,4 henkilötyövuotta ja lisäksi käytettiin hyväksi konsulttipalvelua esimerkiksi juridisissa kysymyksissä. Palvelusopimuksen ensimmäinen kausi jatkuu vuoden 2001 loppuun. FinELib-konsortion toimintaperiaatteet on kirjattu palvelusopimukseen ja konsortion toimintaperiaatteisiin (<http://www.lib.helsinki.fi/finelib/toiminta/kperiaate.html>).

Vuoden 2000 aikana käytiin myös neuvotteluja Lääkäri-seura Duodecimin kanssa mahdollisesta yhteistyöstä aineistojen hankkimiseksi Duodecimin ylläpitämään lääkäreiden portaaliin. Neuvottelut

eivät ole toistaiseksi johtaneet tuloksiin. Myös eräät yritykset ovat olleet kiinnostuneita keskitetyistä neuvottelupalveluista. Toistaiseksi kansalliskirjasto kuitenkin keskittyy palvelemaan julkista sektoria.

Taulukko 1. Ohjausryhmän ja konsortioyhmän kokoonpano.

OHJAUSRYHMÄ	KONSORTIORYHMÄ
Rehtori Petteri Paronen Kuopion yliopisto, pj. Vararehtori Raija Sollamo, Helsingin yliopisto Pääsihteeri Kaj Malm, ARENE ry Pääjohtaja Jussi Huttunen, KTL Toimistopäällikkö Hannu Taskinen, Helsingin kaupunginkirjasto Ylikirjastonhoitaja Päivi Kytömäki, OYK Ylikirjastonhoitaja Esko Häkli, HYK Johtaja Arvo Jäppinen, Opetusministeriö Professori Sanna Järvelä, Oulun yliopisto Professori Lea Sistonen, Åbo Akademi	Ylikirjastonhoitaja Sinikka Koskiala, TKK Ylikirjastonhoitaja Eeva-Liisa Lehtonen, HKKK Ylikirjastonhoitaja Päivi Kytömäki, OYK Tietopalvelupäällikkö Anja Heino, STAKES Palvelualueen päällikkö Pirjo Sutela, VTT Tietopalvelupäällikkö Iris Tahvanainen, Espoon-Vantaan teknillinen ammattikorkeakoulu Yhteistyösihteeri Meri Kuula-Bruun, ARENE ry Toimistopäällikkö Hannu Taskinen, Helsingin kaupunginkirjasto Palvelupäällikkö Kristiina Hormia-Poutanen, HYK Suunnittelija Pirjo Nironen, HYK

2. Aineistojen hankinta ja niiden käyttö

Aineistojen hankintaan ja sopimusten uudistamiseen liittyvä toiminta oli hyvin vilkasta vuonna 2000. Vuoden 2001 alusta käytettävissä oli n. 6000 elektronista lehteä, 90 viitetietokantaa, useita hakuteoksia ja sanakirjoja. Aineistoja hankitaan asiantuntijaryhmien esitysten sekä käyttäjiltä käyttäjäkyselyjen yhteydessä saadun palautteen perusteella. Aineistoja pyritään hankkimaan mahdollisimman kattavasti eri tieteenaloille. Taulukossa 2 on esitetty tämän hetkinen aineistojen jakautuminen eri tieteenaloille.

Taulukko 2. FinELib-aineistot tieteenaloittain vuonna 2001.

	Humanistiset tieteet	Kulttuuri	Luonnontiet., maatalous- metsätiet. ja ympäristöala	Taloustieteet	Teknilliset alat	Terveystieteet	Yhteiskunta-, oikeustiede ja hallinto
Kokoteksti	EBSCO ELEKTRA Grove IIMP JSTOR MCB	EBSCO ELEKTRA Grove IIMP	Academic Press ACS Annual Rev EBSCO ELEKTRA HighWire JSTOR Science Springer	ABI Inform EBSCO ELEKTRA JSTOR MCB Springer	Academic Press ACS Annual Rev EBSCO ELEKTRA IEEE Science Springer	Academic Press ACS Annual Rev EBSCO ELEKTRA HighWire OVID Science Springer	Annual Rev EBSCO ELEKTRA JSTOR MCB
Viitetieto	America:	ArtBib.	BIOSIS	CSA	CA:	CSA	America:

	History & Life ArtBib.Modern CSA Historical ab. MLA PCI PsycInfo	Modern CSA PCI	CA: SciFinder Scholar CAB CSA INSPEC	Econlit FINP PCI SCIMA	SciFinder Scholar CSA Compendex & Ei Village INSPEC	PsycInfo	History & Life Econlit CSA FINP Historical ab. PCI SCIMA
Muut	NetMOT NWI OED Suomen Laki TILKE Ulrich's	NetMOT NWI OED Suomen Laki TILKE Ulrich's	NetMOT NWI OED Suomen Laki TILKE Ulrich's	erik.sanakirjat NetMOT NWI OED Suomen Laki TILKE Ulrich's	erik.sanakirjat NetMOT NWI OED Suomen Laki TILKE Ulrich's	erik.sanakirjat NetMOT NWI OED Suomen Laki TILKE Ulrich's	NetMOT NWI OED Suomen Laki TILKE Ulrich's

Vuonna 2000 kehitettiin kaksi apuvälinettä aineistojen hankinnan ja hallinnollisten tietojen ylläpidon helpottamiseksi: Oracle-pohjainen relaatiotietokanta ja aineistokonsortioiden kokoamista helpottava www-ratkaisu. Oracle-tietokannassa ylläpidetään kaikki konsortion jäseniin liittyvä tieto (yhteyshenkilöt, osoitteet, IP-rekisteri, tieto aineistoista, joihin organisaatio osallistuu, maksuosuudet ym.) sekä kustantajiin liittyvä tieto. Tiedot päivitetään tietokantaan vain kerran, jolloin myös varmistetaan se, että kulloinkin käytettävissä on oikea, päivitetty tieto. Tietokannasta voidaan tulostaa konsortion jäsenille esim. arviot aineistohankintakustannuksista seuraavan vuoden budjetoinnin tueksi. Otettaessa käyttöön uusia aineistoja kustantajille lähetetään aineistokonsortion IP-osoitteisto vaivattomasti ja nopeasti sähköpostin välityksellä.

Salasanalla suojatun www-sivuston avulla FinELib-konsortiolle voidaan tiedottaa uusien tai uudistettavien aineistojen hintatiedot sekä tieto muodostettavan konsortion koosta. Konsortio muodostuu vähitellen usean viikon kuluessa ja konsortion lopullinen koko vaikuttaa hintaan. Konsortion jäsenet voivat seurata tilanteen kehittymistä sivuston avulla.

Muissa pohjoismaissa vastaavia työtä rationalisoivia ratkaisuja ei ole käytössä.

Taulukossa 3 on lueteltu vuonna 2000 neuvotellut uudet aineistosopimukset sekä uudistetut sopimukset. Oxford English Dictionary-, NetMot-yleissanakirja-, EBSCO- ja IEL-sopimukset ovat laajoja kansallisia sopimuksia. FinELib-aineistokonsortiot on kuvattu [liitteessä 1](#).

Taulukko 3. Aineistojen hankinta ja sopimusten uudistaminen vuonna 2000.

Uudet sopimukset	Sopimusten uudistaminen
Annual Reviews (29 lehteä)	ABC-Clio-tietokannat (3 tietokantaa)
Econlit (450 lehteä)	Academic Press (175 lehteä)
Ei Village Compendex	American Chemical Society (25 lehteä)
Grove Art	EBSCO (3 tietokantaa, n. 4000 lehteä)
Grove Music	Highwire (28 lehteä)
NetMot-erikoissanakirjat	IEL-online
Oxford English Dictionary	OVID (4 tietokantaa, 98 lehteä)
SciFinder Scholar (Chemical Abstracts)	Proquest Abi Inform (850 lehteä)
Science (Science Online)	SilverPlatter tietokannat (5 tietokantaa)
Springer (250 lehteä)	

Aineistojen käyttöä seurataan käyttötilastojen avulla < <http://www.lib.helsinki.fi/finelib/aineistot/tilastot.html>>. Monista aineistoista on käytettävissä

tilastotiedot vuosilta 1999-2000, jolloin voidaan saada käsitys käytön kehittymisestä kahden vuoden aikajänteellä. Valitettavasti kaikki tiedontuottajat eivät vielä pysty tuottamaan tarvittavia tilastotietoja. Tilastot onkin nostettu kansainvälisessä lisensointiin liittyvässä keskustelussa yhdeksi keskeiseksi seikaksi, johon lisenssineuvotteluissa tulee kiinnittää yhä suurempaa huomiota. Kansainväliset järjestöt ja yhteenliittymät, kuten [ARL](#) (Association of Research Libraries), [ICOLC](#) (International Coalition of Library Consortia) ja [JISC](#) (Joint Information Systems Committee) toimivat yhteistyössä keskenään ja kustantajien kanssa, jotta tiedontuottajien tilastointijärjestelmistä saataisiin tarvittavat käyttötilastot.

Vuoden 2000 aikana lisensoidusta aineistosta tulostettiin noin 1 miljoonaa artikkelia ja tehtiin noin 8 miljoonaa tiedonhakua. Vertailun vuoksi voi mainita, että 1998-1999 tulostettiin yhteensä 380 000 artikkelia ja tehtiin noin 4 miljoonaa tiedonhakua. Kokonaiskäyttö vuonna 2000 on kaksinkertaistunut edellisiin vuosiin verrattuna. Yksittäisten aineistojen kohdalla oli enemmän vaihtelua siinä, kuinka paljon käyttö kasvoi vuonna 2000. Aineistojen käytön trendi on kuitenkin selvästi nouseva.

Yliopistot ovat aineistojen aktiivisimpia käyttäjiä. Yliopistoissa on ollut tarjolla elektronisia aineistoja, kuten cd-rom tietokantoja jo pitkään ja elektronisen aineiston käyttö on tuttua. Ammattikorkeakoulupuolella sen sijaan elektronisten aineistojen käyttö on vielä varsin vähäistä. Tiedotusta ja markkinointia tarvitaan. Tutkimuslaitokset ovat valinneet tarkoin ne aineistot, joiden hankintaan ne osallistuvat. Aineistojen käyttö onkin melko vilkasta. Tutkimuslaitosten kohdalla on muistettava, että laitokset ovat pääsääntöisesti varsin pieniä ja käyttäjäkunta on vain murto-osa yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen käyttäjäkunnasta. Esimerkiksi EBSCO-tietokannasta tulostettiin artikkeleita seuraavasti: yliopistot yhteensä 250 000 kpl (12 500/yliopisto), ammattikorkeakoulut 70 000 kpl (2300/amk) ja tutkimuslaitokset 6000 kpl (1000/tutkimuslaitos).

Kaikkien lisensoitujen aineistojen käyttö on kasvussa. Joissakin tapauksissa käyttö on kaksinkertaistunut vuonna 2000 vuoteen 1999 verrattuna, esimerkiksi ACS ja Springer. Academic Press-lehtien ja Ebsco-tietokannan käyttö on lisääntynyt vuonna 2000 noin 40% vuoteen 1999 verrattuna.

Erityisesti American Chemical Society'n (ACS) 25 lehden käyttö on ollut erittäin vilkasta. Vuonna 2000 tulostettujen artikkelien määrä on suurempi kuin Academic Press-lehtien (175 lehteä) tai Springer-lehtien (n. 400 lehteä), vaikka vertailukohteissa lehtiä on moninkertainen määrä.

Elektronisten lehtien käytön kehittymisestä saa kuvan oheisesta kuvasta (Kuva 1)

Kuva 2. Tulostetut artikkelit vuonna 2000.

EBSCOhost-tietokannat (Academic Search, Business Search) ovat vilkkaimmin käytettyjä tietokantoja koko palvelutarjonnassa (Kuva 2). Käyttäjäkyselyn perusteella tietokantaa arvostavat hyvin monien tieteenalojen edustajat. Ilmeisesti tietokantoja käytetään sekä omaan

tutkimustoimintaan liittyvään tiedonhakuun että yksittäisten, oman tutkimusalueen ulkopuolelta tarvittavien tietojen hakuun.

3. Käyttäjäpalaute

Käyttäjäkysely yliopistoille ja ammattikorkeakouluille tehtiin marraskuussa 2000. Kyselyyn saatiin 1500 vastausta, joista yliopistojen osuus oli 1137 ja ammattikorkeakoulujen 363. Kyseessä oli järjestyksessä kolmas kysely. Käyttäjäkyselyjen vastaukset on koottu www-sivustolle:

Yliopistojen vastaukset: <http://www.lib.helsinki.fi/finelib/raportit/vastaukset00.html>

Ammattikorkeakoulujen vastaukset: <http://www.lib.helsinki.fi/finelib/raportit/vastauksetamk00.html>

Yliopistoilta ja ammattikorkeakouluilta saadut vastaukset poikkeavat melko paljon toisistaan. Oheisessa tekstissä kuvataan joitakin yliopistoilta saatujen vastausten erityispiirteitä. Käyttäjätutkimuksesta on valmisteilla opinnäyte Tampereen yliopistoon. Opinnäytteessä tullaan tarkastelemaan vastauksia tarkemmin.

Käyttäjäkyselyn perusteella elektronisten aineistojen tyypillinen käyttäjä on nuorehko tutkija. Miehet ja naiset käyttävät elektronisia tietoaineistoja yhtä paljon. Aineistoja käytetään pääasiassa omasta työhuoneesta käsin, mutta myös kirjastojen työasemat ovat vilkkaassa käytössä. Etäkäyttö ei ole kasvanut vuoteen 1999 verrattuna. Yliopistojen infrastruktuuri ei yleensä salli yhteydenottoa kiinteillä yhteyksillä ja yhä harvemmalla käyttäjällä on modeemi käytettävissään. Etäkäytön vaikeus onkin seikka, josta kysellään ja toivotaan parannusta nykyiseen tilanteeseen.

Vastaajista 48,9% on valmis luopumaan painetusta julkaisusta, mikäli vastaava elektroninen versio on käytettävissä. Elektronisen version etuina pidettiin käytön vaivattomuutta ja nopeutta, helppoa saatavuutta, helppokäyttöisyyttä, saantia kellonajasta riippumatta ja ajantasaisuutta. 51,1% vastaajista ei ole valmis luopumaan painetusta julkaisusta, vaikka elektroninen vastaava versio olisi käytettävissä. Painetun julkaisun etuina mainittiin helppolukuisuus, helpompi liikuteltavuus, tietoliikennekatkokset sekä aineistojen pitkäaikaikäkäyttöön liittyvät epäilyt. On mielenkiintoista seurata muuttuvatko käyttäjien mielipiteet tulevina vuosina.

Noin 60% vastaajista käyttää aineistoja kerran viikossa tai useammin. 89% vastaajista arvelee, että elektronisten aineistojen käyttö tulee tulevaisuudessa lisääntymään merkittävästi tai jonkin verran. Elektronisia aineistoja käytetään monipuolisesti. Tyypillisiä käyttötapoja ovat oman alan seuranta, tutkimustyötä koskevaan tiedonhaku, yksittäinen työhön tai opiskeluun liittyvä ongelmatilanteen ratkaisu, opetusta koskevaan tiedonhakuun, opetusmateriaalin teko, opiskelun ohjausta koskeva tiedonhaku, opiskelua koskevaan tiedonhakuun sekä opinnäytteiden teko.

Vastaajat löytävät aineistovalikoimasta oman alansa tietoa erittäin hyvin tai hyvin (57%). Kaikki lisensoidut aineistot ovat jonkin käyttäjäryhmän kannalta erittäin tärkeitä. Aineistojen valinta näyttää onnistuneet hyvin. Uusina aineistoina toivotaan erityisesti ulkomaisia tieteellisiä kokotekstilehtiä sekä ulkomaisia viitetietokantoja. Kotimaiset aineistot ovat toivomuslistalla kolmantena.

Tulevaisuudessa toivotaan enemmän aineistoja, lisää tiedotusta ja helpompaa käyttöä.

Muissa pohjoismaissa vastaavia kyselyjä ei ole tehty. Kansainvälisessäkin vertailussa löytyy vain harvoja vertailukohteita.

4. Elektronisen aineiston käytön helpottaminen

Elektronisen aineiston käyttöä helpotetaan luetteloimalla tiedot elektronisista lehdistä yhteisluetteloon ja siirtämällä tiedot yhteisluettelosta kirjastoluetteloihin. Vuoden 2000 lopussa oli luetteloitu reilut 3000 lehteä. Keskitetty luettelointi vähentää päällekkäistä luettelointityötä kirjastoissa. Muissa pohjoismaissa vastaavaa päätöstä ei ole tehty, vaan kukin kirjasto luetteli itse omat lehtensä. Käyttäjän kannalta on hyvä, että painettu ja elektroninen lehti löytyvät saman luettelon kautta. Elektronisen lehden artikkelin saa lisäksi heti luettavaksi ruudulle. Elektronisen lehden artikkeli on lisäksi saavutettavissa esimerkiksi viitetietokantojen viitteiden kautta.

Merkittävä elektronisen aineiston käyttöä helpottava hanke on FinELib-käyttöliittymähanke. Hanke käynnistyi kesäkuussa 2000 ja jatkuu vuoden 2002 kevääseen. Hankkeesta on kirjoitettu artikkeli Tietolinjaan < <http://www.lib.helsinki.fi/tietolinja/0101/finelib.html>>.

5. Tiedotus ja koulutus

Kansallista elektronista kirjastoa, sen toimintaa ja tuloksia esiteltiin vuoden 2000 aikana sekä kotimaassa että ulkomailla (Liite 2). Toiminnasta kirjoitettiin joitakin itsenäisiä artikkeleita (Liite 3). Lisäksi aihetta käsiteltiin osana laajempia artikkeleita.

Konsortion jäsenille järjestettiin tiedotus- ja keskustelutilaisuus, FinELib-päivä, toukokuun lopulla. Tilaisuutta pidettiin erittäin hyvänä ja toivottiin, että vastaava tapahtuma järjestettäisiin vuosittain.

Käyttäjille suunnatussa tiedottamisessa konsortion jäsenillä on ratkaiseva merkitys. Käyttäjäkyselyn palautteessa tiedottamisen tehostaminen nousi vahvasti esiin.

Kansallinen elektroninen kirjasto järjestää eri aineistotoimittajan kanssa koulutusta tietokantojen käytöstä. Kyseessä on kouluttajakoulutus eli tilaisuuksiin osallistuvat ovat kirjastonhoitajia ja informaatikkoja. Vuonna 2000 FinELib järjesti 30 aineistokoulutustilaisuutta, joihin osallistui 659 henkilöä. Kooste koulutustilaisuuksista löytyy www-sivustolta: <http://www.lib.helsinki.fi/finelib/koulutus/koulutus00.html>

6. Yhteistyö

Kansallisen elektronisen kirjaston kehittäminen ei olisi mahdollista ilman aktiivista vuorovaikutusta konsortion jäsenten, keskeisten kansallisten hankkeiden ja kansainvälisten yhteistyötahojen kanssa. Kansallisista kehittämishankkeista keskeisimmät ovat virtuaaliyliopisto- ja HSTYA (henkilön sähköinen tunnistaminen yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa) –hanke.

Kansainvälisesti yhteistyötä tehdään erityisesti pohjoismaisella tasolla mutta myös laajemmin eurooppalaisten (ECOLC) ja pohjois-amerikkalaisten yhteenliittymien (ICOLC) kanssa.

Liite 1. FinELib-aineistokonsortiot vuoden 2001 alussa

(suluissa jäsenorganisaatioiden määrä vuoden 2000 alussa)

Aineisto	Kuvaus	Konsortio
ABC-CLIO	- Historical Abstracts: Historian alan viitetietokanta. Viitteitä v. 1960 lähtien, - America: History and Life: USA:n ja Kanadan historian viitetietokanta, - ArtBibliographies Modern: kattaa laajasti eri taiteenaloja. Viitteitä vuodesta 1974 lähtien	11 (10) Yliopistoja Ammattikorkeakouluja
ABI Inform: ProQuest Direct	750 talousalan lehteä sekä viitetietokanta	28 (22) Yliopistoja Ammattikorkeakouluja
Academic Press: IDEAL	175 elektronista lehteä	49 (51)

	pääasiassa luonnontieteiden, lääketieteen ja tekniikan alueilta v. 1996 lähtien	Yliopistoja Ammattikorkeakouluja Tutkimuslaitoksia
ACS - American Chemical Society	25 kemian alan lehteä.	16 (19) Yliopistoja Ammattikorkeakouluja Tutkimuslaitos
Annual Reviews UUSI AINEISTO	29 kokotekstilehteä luonnontieteiden, lääketieteen, yhteiskuntatieteiden ja psykologian alalta	8 Yliopistoja Ammattikorkeakoulu
CA: SciFinder Scholar UUSI AINEISTO	Viitteitä 8000 kemian alan lehteen, patentteihin, teknisiin raportteihin, väitöskirjoihin vuodesta 1967.	9 Yliopistoja
CSA - Cambridge Scientific Abstracts	Noin 60 eri alojen viitetietokantaa	48 (48) Kaikki yliopistot Ammattikorkeakouluja Tutkimuslaitoksia
Compendex & Ei Village UUSI AINEISTO	Viitteitä 5000 kansainväliseen tekniikan alan lehteen sekä konferenssijulkaisuihin ja teknisiin raportteihin vuodesta 1970.	17 Yliopistoja Ammattikorkeakouluja Tutkimuslaitoksia
EBSCO: EBSCOhost	1100 humanististen ja yhteiskuntatieteellisten alojen lehteä. Vaihtoehtona Academic Search Elite ja Business Source sekä Masterfile.	79 (76) Kaikki yliopistot Kaikki ammattikorkeakoulut Tutkimuslaitoksia Yleiset kirjastot
Econlit UUSI AINEISTO	Viitteitä 450 kansainväliseen talousalan lehteen vuodesta 1969	15 Yliopistoja Ammattikorkeakouluja
IEEE/IEE - IEL Online	120 kokotekstilehteä tekniikan aloilta; artikkeleita v. 1989 lähtien	21 (15) Yliopistoja Ammattikorkeakouluja
Grove Dictionary of Art & Music&Musicians UUSI AINEISTO	Musiikin ja taiteen hakuteokset. Sisältävät artikkeleja, viitetietoja, linkkejä musiikkiin ja kuviin.	23 Yliopistoja Ammattikorkeakouluja Tutkimuslaitoksia
Helecon/FINP- ja SCIMA-tietokannat	- FINP - kotimaisia talousalan artikkeliviitteitä - SCIMA - eurooppalaisia ja kansainvälisiä artikkeliviitteitä ja tiivistelmiä	8 (7) Yliopistoja
HighWire	28 lehteä lääke- ja hoitotieteen aloilta	7 (7) Yliopistoja Tutkimuslaitos
IIMP - International Index to Music Periodicals	Musiikkialan keskeinen viitetietokanta. Mukana n 30 musiikkialan lehden	6 (6) Yliopistoja Ammattikorkeakouluja

	kokotekstiaineisto.	
JSTOR	117 yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden lehteä lehden 1. vuosikerrasta alkaen.	11 (11) Yliopistoja
MCB: Emerald Library	118 talousalan lehteä	35 (35) Yliopistoja Ammattikorkeakouluja Tutkimuslaitoksia
NetMot-perussanakirjat	- suomi-englanti-suomi - suomi-ruotsi-suomi - suomi-saksa-suomi - suomi-ranska-suomi	6 (20) (kertaosto) Kaikki yliopistot Tutkimuslaitoksia
NetMot - erikoisalojen sanakirjat	- elektroniikka ja tietotekniikka - laki - lääketiede - tekniikka ja kauppa (ruotsi, englanti, saksa, ranska)	3 (7) (kertaosto) Yliopistoja
OED - Oxford English Dictionary UUSI AINEISTO	Oxford English Dictionary-sanakirjan 2. painos verkkoversiona	44 Yliopistoja Ammattikorkeakouluja Tutkimuslaitoksia
OVID-tietokannat	Kolme viitetietokantaa ja kuusi kokotekstikoostetta lääke- ja hoitotieteen aloilta.	30 (25) Yliopistoja Ammattikorkeakouluja
PCI - Periodicals Contents Index	Humanististen, taide- ja kulttuurialojen sekä yhteiskuntatieteiden viitetietokanta v. 1770-1990.	81 (81) Kaikki yliopistot Kaikki ammattikorkeakoulut Tutkimuslaitoksia Yleiset kirjastot
Science UUSI AINEISTO	Science-lehti online-versiona	15 Yliopistoja Ammattikorkeakouluja Tutkimuslaitoksia
Springer Verlag: LINK	385 lehteä luonnontieteiden, lääketieteen ja tekniikan aloilta.	33 (45) Yliopistoja Ammattikorkeakouluja Tutkimuslaitoksia
Silver Platter: BA, BIOSIS, CAB, INSPEC, MLA, PsycInfo	- BA - Biologia - BIOSIS - luonnontieteet - CAB - maatalous- ja metsätieteet - INSPEC - tekniikka - MLA - kielitieteet ja kirjallisuus - PsycInfo - psykologia	24 (22) Yliopistoja Ammattikorkeakouluja Tutkimuslaitos
Suomen laki, Finlands lag, Euroopan unionin laki	lakipaketti	47 Kaikki yliopistot Ammattikorkeakouluja
Ulrich's Periodicals Directory	Kausijulkaisuluettelo	14 (14) Yliopistoja
MUITA PALVELUITA		
Crossfire	Kemian alan laaja tietokanta (CSC - Tieteen tietokantojen	

	toimenpideohjelma)	
Nordic Web Index (NWI)	Internet-hakemisto	
Tilke	Suomen tieteellisten kirjastojen kotisivu	
Virtuaalikirjastot	Valikoitu Internet-aihehakemisto	

Liite 2. Tiedotustilaisuudet

Kansallisen elektronisen kirjaston toimintaa on esitelty seuraavissa tilaisuuksissa:

- 19.1.2000 Luento Tampereella Opetusalan koulutuskeskuksessa "Ajankohtaista ammattikorkeakoulun kirjastossa"-teemapäivänä
- 1.2.2000 Verkkolehtien hinnoittelun ja lisensoinnin kehitys, VTT:n verkkolehtiseminaari
- 2.3.2000 Tietomessut - Tietoisku
- 4.3.2000 STM tietohallintoryhmä, FinELib ja STM
- 10.3.2000 "Developing National Electronic Library in Finland", Islanti
- 23.3.2000 Kansallinen elektroninen tietoaineisto, Viikin tiedekirjasto
- 14.4.2000 "FinELib osana oppimisympäristöjä", Vaasa
- 30.5.2000 FinELib-päivä
- 31.8.2000 "Tieteellistä tietoa verkossa - tilannekatsaus ja näkymiä tulevaisuuteen", Kuopio
- 13.10.2000 Lisenssineuvottelut, Opiskelijakirjasto, Helsinki
- 9.10.2000 "Käyttöliittymä tiedeyhteisöille", kausijulkaisupäivät
- 10.10.2000 SWETS-seminaari yliopistoille
- 23-24.10.2000 "Hur samordnar man på nationell nivå", Nordinfo konferens, Reykjavik
- 1.11.2000 "Mitä yliopisto voi tarjota tutkimuslaitoksille", MATRI-seminaari
- 17.11.2000 "Mitä FinELib tarjoaa kielitieteilijöille", Helsingin yliopisto
- 29.11.2000 "Elektronisen aineiston hankinnan organisointi", Keskuskirjastokokous
- 29.11.2000 "Verkkoaineistot - tarjonta ja julkaiseminen verkossa".
Luento osana ope.fi-luentosarjaa,
- 13.12.2000 FinELib ja erikoiskirjastojen aineistot, erikoiskirjastojen teemapäivät

Liite 3. Artikkelit

Hormia-Poutanen, Kristiina: Hur samordnar man på nationell nivå?. - Nordinfo publication 47.

Kytömäki, Päivi: The Finnish Electronic Library Getting the User Interface. - Helsinki University Library Bulletin 2000. s. xx.

Ohjelmakauden 1997-1999 raportti < <http://www.lib.helsinki.fi/finelib/raportit/ohjelmakausi.html>>.
